

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla a Dr. Medres Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Medres Szabolcs ügyvéd) és dr. Déri Miklós jogtanácsos által képviselt **felperes**nek a Kövesdi & Szabó Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kövesdi Zoltán ügyvéd) által képviselt **alperes** ellen 16.238.672 Ft javítási költség és járulékainak megfizetése iránt indított perében a Zala Megyei Bíróság 2008. december 18. napján kelt 6.G.40.077/2006/66. sorszám alatti ítélete ellen az alperes által 67. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

r é s z í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet 14.604.805 (Tizennégymillió-hatszáznégyezer-nyolcszázöt) Ft kijavítási költség és ennek 2006. július 1. napjától járó kamatai megfizetésére kötelezése tekintetében helybenhagyja;

egyéb fellebbezett részét - a perköltségre is kiterjedően - hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és új határozat hozatalára utasítja.

A felperes másodfokú perköltségét 1.800.000 (Egymillió-nyolcszázezer) Ft-ban, az alperesét 2.700.000 (Kettőmillió-hétszázezer) Ft-ban állapítja meg.

Ez ellen a részítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a 2004. április 5-én kelt szerelési szerződésben az alperes elvállalta a felperes **Helység 1** telephelyén álló húsfeldolgozó üzemcsarnok fűtési technológiai rendszerének kiépítését, beleértve a mélyhűtő tároló és számítógépes felügyeleti rendszer kialakítását is. A díj összege 167.471,40 EURO volt. A szerződés műszaki tartalmát a felek a 2004. február 16. napján felvett jegyzőkönyvben határozták meg, az alperes a beépített alkatrészekre és berendezésekre a beüzemelésétől számított 12 hónapig garanciát vállalt.

Az alperes a berendezést a szerződésben kikötött 2004. május 25-i határidőre nem készítette el, annak átadására 2004. május 27-i levelében 2007. július 30-ra póthatáridőt tűzött ki. Az alperes a póthatáridőt is elmulasztotta, ezért a felek 2004. szeptember 23-án egyeztetést

tartottak, s megállapodtak abban, hogy az alperes megtéríti a felperesnek a késedelemből eredő „mindennemű” kárát. Az alperes tudomásul vette azt is, hogy a felperes a késedelemből esés időpontjától késedelmi kötbér érvényesít, és ennek mértéke a késedelem napjaira kiesett napi árbevétel összege. A felek esetleges jogvitájukra a magyar bíróság joghatóságát és a magyar jog alkalmazását kötötték ki.

Az alperes kivitelezése szakszerűtlen volt, a részegységek összekapcsolásánál sorozatos hibák jelentkeztek. A kompresszorok környezetében többször volt csőtörés, amely hűtőközeg vesztéssel járt, és ez a termelést korlátozta. A csőhálózat nyomvonalvezetése rossz volt, a kondenzátorokat az alperes szakszerűtlenül helyezte el. A villamos berendezéseknél hiányoztak a helyszíni letiltó kapcsolók, és a kapcsolási tervek sem álltak rendelkezésre, ezért az erőátviteli hálózat ellenőrizhetetlen és balesetveszélyes volt. Megoldatlan volt a felügyeleti rendszer felügyelete, a vészjelzések vétele. A hibás rezgéscsillapítás és a hiányos csőrögzítések a csatlakozó csővezetékek törését okozták. A hibás csőnyomvonalak, azaz a rossz lejtéssírány, a szívóágak nem megfelelő csatlakoztatása, a szívógerincben kialakított zsákok, a nyomóvezetékeknel hiányzó emelőhurkok, a hűtő körfolyamatot és az ezzel együtt járó olaj körfolyamatot egyenetlenné tették. Ez okból a kompresszoroknál átmeneti olajhiány jelentkezett, amely a gép erősebb kopásával, túlmelegedésével, besülésével, azaz tönkremenetelével járhatott. Az átadott berendezés biztonságos üzemeltetésre alkalmatlan volt, és sürgős javítást indokolt.

A felperes képviselője 2005. május 3-án, majd szeptember 27-én jelzett hibát az alperesnek. Az alperes a hibákat kijavította, de vitatta, hogy azok hibás teljesítésével összefüggésben keletkezetek volna, ezért a javításokról a felperes felé számlát állított ki.

Az alperes által végzett javítások nem vezettek eredményre, ezért a felperes megbízta "A" hűtőgépszerelőt a hibák kijavításával. "A" 2006. január 16. és 2006. szeptember 30. között a javításokról mindösszesen 11 számlát állított ki, részére a felperes 5.599.462 Ft-ot fizetett ki.

A berendezés rendeltetésszerű használatához további javítási munkákra volt szükség, mert át kellett alakítani a csőhálózatot, be kellett építeni a hiányzó olajemelő hurkokat és visszacsapó szelepeket, módosítani kellett a kompresszorok lefogatását, és be kellett építeni a hiányzó olajkimaradás védelmet, valamint pótolni kellett a vezérlőszekrények hiányzó főkapcsolóit és a hiányzó hűtéstechnikai és elektromos dokumentációkat. A munkák elvégzésére a felperes 2007. március 5. napján kötött vállalkozási szerződést a "B" Kft-vel. A felperes az elvégzett munkáért a "B" Kft-nek a 2007. május 2-án kiállított számla alapján 5.760.000 Ft-ot, a 2007. november 12-én kiállított számla alapján 6.090.000 Ft-ot fizetett ki.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperesnél a kiesett áruértékesítés árbevételének nettó összege 2004. augusztusában 49.302.546,51 Ft, míg 2004. szeptemberében 18.382.157,22 Ft volt. A felperesi üzem engedélyezett kapacitása mellett 2004. október 1. napjától 2007. február 28. napjáig terjedő időszakban a felperes elérhető árbevétele 8.065.569.000 Ft lehetett volna. Ehhez képest a tényleges vágásból, feldolgozásból származó árbevétele az adott időszakban 4.439.936.000 Ft volt, így a különbözetre számított elmaradt haszon mértéke 72.540.903 Ft volt.

A felperes végleges kereseti kérelmében az alperes kötelezését kérte javítási költség címén (Ptk. 306. § /3/ bekezdés) 16.238.672 Ft és ennek 2006. június 1. napjától járó késedelmi kamatai; kötbér jogcímén (Ptk. 246. § /1/ bekezdés) 67.684.703 Ft és ennek 2004. október 1. napjától járó késedelmi kamatai; hibás teljesítéssel okozott kártérítés jogcímén (Ptk. 310. §) 72.540.903 Ft, és ennek 2005. december 1. napjától járó késedelmi kamatai a megfizetésére. Azzal érvelt, hogy az alperes hibásan teljesített, az alperes a hibákat nem javította ki, illetőleg javítása eredményre nem vezetett, ezenkívül alkalmatlan is volt arra, hogy a hibák kijavítását elvégezze, ezért a kivitelezés hibáit maga javíttatta ki. A hibák javítására más vállalkozóknak összesen 16.238.672 Ft-ot fizetett ki. Az alperes a 2004. szeptember 23-i megállapodásban a késedelem napjaira kiesett napi árbevétel összegével megegyező késedelmi kötbér fizetését vállalta 2004. július 30-ától az átadás időpontjáig. A munkát az alperes 2004. október 1-jén adta át, így a július és augusztus hónapokra köteles kötbért fizetni. A kötbér összegét a felperes úgy számolta ki, hogy a késedelem ideje alatt (2004. július és augusztus hónapok) elért tényleges egy napra eső árbevételt az átadást követő hónapban (2004. október) elért tényleges napi árbevétellel vetette össze és az így számított különbséget megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A kártérítésre irányuló kereseti kérelem körében a felperes előadta, hogy a húsüzem 2004. októberétől 2007. február hónapig az alperesi hibás teljesítés miatt csak kevesebb húsárut tudott feldolgozni, mint amennyit a Vas Megyei Állategészségügyi és Élelmiszer Ellenőrző Állomás határozatában engedélyezett. Ezért az engedélyezett (tervezett) mennyiség és a 2004. október és 2007. február közötti időszakban ténylegesen feldolgozott árumennyiség különbségének alapulvételével kiszámított elmaradt hasznának a megfizetését kérte.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Vitatta a hibás teljesítést, és sérelmezte, hogy a felperes nem tette lehetővé számára a javítási munkák elvégzését, ezzel pedig a felperes a kárenyhítési kötelezettségét is elmulasztotta. Álláspontja szerint a felperes által elvégeztetett és a perben elszámolni kért javítások a berendezés műszaki színvonalát emelték. A magyar nyelv ismeretének hiányában a 2004. szeptember 23-i megállapodás megkötésekor tolmács közreműködését vette igénybe. A tolmács azonban a megállapodás szövegét pontatlanul fordította, és az aláíráskor nem volt tisztában a késedelmi kötbér fogalmával. Álláspontja szerint a felperes késedelmi kötbérszámítása „fikció”, mert ha az üzem működött abban az esetben késedelmes teljesítéssel a keresetben kiszámolt összegű árbevétel kiesést nem okozhatott, ha pedig az üzem nem működött, akkor a felperesnek a tényleges termelésekiesést kellett volna bizonyítani. Ha a bíróság védekezését nem osztaná, úgy a kötbér összegének mérséklését kérte. Az elmaradt haszon körében álláspontja szerint a kárszámítás alapjául a húsüzem engedélyezett „potenciális” kapacitását nem lehetett figyelembe venni. A tényleges termelés mennyiségét ugyanis több tényező, így a piaci, azon belül is különösen a keresleti viszonyok befolyásolják. Véleménye szerint vizsgálni kellene azt is, hogy a felperes üzleti terve a korábbi években hogyan teljesült. A felperes a hibák kijavítását csak későn kezdte el, így kárenyhítési kötelezettségét is megszegte.

Az elsőfokú bíróság a perben szakértői véleményeket szerzett be, majd a 2008. december 18. napján kelt 6.G.40.077/2006/66. számú ítéletében a kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 16.238.662 Ft javítási költséget, 67.684.703 Ft késedelmi

kötbért, és 72.540.903 Ft kártérítést, továbbá ezen összegek után a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatot. Kötelezte még az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 2.860.000 Ft perköltséget is.

Határozata indokolásában az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a 2004. április 5-én megkötött szerelési szerződést az alperes hibásan teljesítette, ezt a perben kirendelt "C" igazságügyi szakértői szakvéleménye egyértelműen alátámasztotta. A felperes által elvégzetetett javítások az üzem rendeltetésszerű működéséhez szükségesek voltak, és a javításra elszámolt összeg is helyes. A szerződésben kikötött műszaki tartalomhoz képest a javítás magasabb műszaki tartalmat nem hozott létre, és a berendezés értékét sem emelte. A felek egyező előadása alapján tényként volt megállapítható az is, hogy az alperes 2004. október 1-jén teljesített, így a felperes 2004. július 30. napjától az átadás időpontjáig jogosan érvényesítette a 2004. szeptember 23-i megállapodásban kikötött kötbért. Nem volt akadálya annak sem, hogy a felek a kötbér mértékét a napi árbevétel összegére utalva határozzák meg. Az alperes nem igazolta, hogy a késedelem elkerülése érdekében úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, így a késedelem a terhére róható. Az alperes által nyújtott szolgáltatás értékének és a kötbér nagyságának egybevetéséből az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a kötbér összege nem eltúlzott, ezért a kötbér mérséklését mellőzte, és az alperest a könyvszakértői vélemény alapján pontosított összegű késedelmi kötbér megfizetésére kötelezte. A kártérítési igény körében az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy a felperes az alperes hibás teljesítését bizonyította, a kár összecszerülésének tisztázása érdekében pedig a bíróság igazságügyi húsipari, illetőleg könyvszakértői véleményt szerzett be. A húsipari szakértő megállapította, hogy a felperesi húszüzem képes lett volna a határozatban engedélyezett húсару feldolgozására, a könyvszakértő pedig elfogadta a felperes által az elmaradt haszon számításához alkalmazott haszonkulcs mértékét. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperesnek lehetősége lett volna a tervezett húсару feldolgozására majd értékesítésére. A termeléshez szükséges nyersanyaggal rendelkezett volna, ezt a felperes a 2004 - 2007. évi felvásárlások ütemezéséről készített, a beszállítók megnevezését is tartalmazó kimutatásból igazolta. A teljes tervezett mennyiségű áru értékesítését lefedő szerződéseket a felperes nem tudott bemutatni, de ebben a körben az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes alappal hivatkozott arra: nem volt elvárható tőle, hogy a hibás teljesítésből adódó alacsonyabb üzemi termelés ellenére a ténylegesen termelhető mennyiségnél többre kössön szerződést.

Ez ellen az ítélet ellen az alperes fellebbezett, amelyben elsődlegesen az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, másodlagosan - ha a bizonyítási eljárás nagy terjedelmű kiegészítése lenne szükséges - az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte. A javítási költségek körében 1.623.867 Ft-ot, a késedelmi kötbér körében pedig 844.054 Ft-ot elfogadott, ezt meghaladóan a kereset elutasítását kérte. Az elsőfokú eljárásban már kifejtett álláspontját megismételve kiemelte, hogy a felperes elzárta őt attól, hogy a hibákat kijavítsa, másrészt a más vállalkozókkal elvégzetetett munkákkal a felperes egy teljesen új műszaki tartalmú, magasabb használati értékű fejlesztést valósított meg, és valójában ennek összegét érvényesítette a perben javítási költségként. Rámutatott, hogy a felperes már 2004. évben tisztában volt azzal, hogy a rendszer nem kielégítően működik, ezzel szemben a hibák kijavíttatását csak 2006. évben kezdte el, így kárenyhítési kötelezettségének sem tett eleget.

Továbbra is fenntartotta, hogy a 2007. szeptember 23-i megállapodás megkötésekor a pontatlan tolmácsolás miatt nem volt tisztában a késedelmi kötbér tartalmával és természetével. Álláspontja szerint a kötbér eltúlzott, továbbra is annak mérséklését kérte. Kiemelte: a kötbérszámítás „légből kapottságát” tükrözi, hogy a kötbér mértéke lényegében azonos az elmaradt haszon összegével, holott a kötbér két hónapra, míg az elmaradt haszon közel három évre vetítve került kiszámításra. Álláspontja szerint a húsüzem „potenciális kapacitását” és a felperes által előirányzott üzleti tervet a kárszámítás alapjául nem lehet figyelembe venni, mert a tényleges termelés a mindenkori piaci és export viszonyok függvénye. Álláspontja szerint a tényállás tisztázásához elengedhetetlenül szükség lett volna a felperes által üzemeltetett más húsüzemek kapacitásának az elemzésére is.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet fellebbezett része helybenhagyását kérte. Az alperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a megállapodás megkötésekor a kötbér mértékével és természetével nem volt tisztában. E körben az elsőfokú bíróság tájékoztatta az alperest a bizonyítási teherről, ennek ellenére az alperes személyesen a tárgyaláson nem jelent meg, további bizonyítási indítvánnyal nem élt, így a bizonyítatlanság következményeit viselnie kell. A kötbérszámítás módszere pedig nem „légből kapott”, a szerződés szerint a kötbér számítás alapját a napi árbevétel képezte, és a számítás helyességét a könyvszakértői vélemény is alátámasztotta. A perrel érintett húsüzemen felül pedig további húsüzemet nem üzemeltet.

A fellebbezés az alábbiak szerint részben alapos.

Előrebocsátja az ítéletábra, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül, a felülbírálat nem érintette az elsőfokú ítéletnek fellebbezés hiányában első fokon jogerőre emelkedett és az alperest 1.623.867 Ft javítási költség és 844.054 Ft késedelmi kötbér megfizetésében marasztaló rendelkezését.

I

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felek 2004. április 5-én a Ptk. 407. § /1/ bekezdésében szabályozott szerelési szerződést kötöttek. Szerelési szerződés alapján a vállalkozó technológiai szerelési munka elvégzésére, a megrendelő pedig annak átvételére és díjfizetésére köteles.

A perben rendelkezésre álló bizonyítékok, így különösen "C" igazságügyi műszaki szakértői szakvéleménye alapján helyesen állapította az elsőfokú bíróság azt is, hogy az alperes a munkát hibásan teljesítette. Hibás teljesítés esetén pedig a jogosult - a szerződés eltérő rendelkezésének hiányában - elsősorban - választása szerint - kijavítást, vagy kicserélést követelhet (Ptk. 306. § /1/ bekezdés a./ pont), és ha sem kijavításra, sem kicserélésre nincs joga, vagy ha a kötelezett a kijavítást, illetve a kicserélést nem vállalta, megfelelő árleszállítást igényelhet, vagy elállhat a szerződéstől (Ptk. 306. § /2/ bekezdés). Ha a kötelezett a dolog kijavítását megfelelő határidőben nem vállalja, vagy nem végzi el, a

jogosult a hibát a kötelezett költségére maga kijavíthatja, vagy mással kijavíttathatja (Ptk. 306. § /3/ bekezdés).

Az alperes alaptalanul hivatkozott a perben arra, hogy őt a felperes a hiba kijavításától elzárta. A felperes 2000. május és szeptember hónapban is felszólította az alperest a hiba javítására. Az alperes a javítást elvégezte, de a hibás teljesítést vitatta, az elvégzett munkát pedig a felperesnek leszámlázta. A javítás egyébként eredményre nem vezetett, a rendszer továbbra is hibásan üzemelt. Az alperes a kivitelezés során olyan alacsony színvonalú munkát végzett, hogy nemcsak a szakértő, de az "D" Kft. által készített magánszakértői szakvélemény szerint is alkalmatlan volt a hibák kijavítására. E tények ismeretében rendeltetésszerűen gyakorolta az alperes szavatossági jogát, és nem kifogásolható az, hogy a berendezést nem az alperessel, hanem más vállalkozóval javíttatta ki, és ezért az alperestől a javítási költség megfizetését kérte.

A "A" szerelővel és a "B" Kft.-vel elvégeztetett munkák pedig szükségesek és indokoltak voltak. A javítások nélkül a berendezés biztonságos, valamint szerződés szerint üzemeltetésre alkalmatlan volt. A munka a szerződésben meghatározott műszaki tartalomhoz képest a berendezés műszaki színvonalát nem emelte, értéknövekedéssel nem járt. Így helyesen kötelezte az elsőfokú bíróság az alperest 16.238.662 Ft javítási költség, és ennek törvényes késedelmi kamatai megfizetésére.

II.

A Ptk. 246. § /1/ bekezdése értelmében a kötelezett meghatározott pénzösszeg fizetésére kötelezheti magát arra az esetre, ha olyan okból, amelyért felelős, nem vagy nem szerződésszerűen teljesít (kötbér). Az alperes a 2004. szeptember 23-i megállapodásban vállalta, hogy 2004. július 30-ától a munka átadásáig a késedelem napjaira kiesett napi árbevétel összegével megegyező mértékű kötbért fizet a felperesnek. Az alperes arra valóban hivatkozott, hogy a magyar nyelv ismeretének hiányában a kötbér tartalmával, fogalmával nem volt tisztában, de ezt az állítását a bíróság felhívása ellenére nem bizonyította. A 2004. szeptember 23-i megállapodást sem viszontkeresettel, sem kifogás útján nem támadta meg. A késedelmes teljesítés miatt a felróhatóságának hiányára még csak nem is hivatkozott, így a fenti megállapodás alapján a késedelem idejére (2004. július 30. és 2004. október 1. közötti időtartamra) köteles a felperesnek kötbért fizetni.

Nem volt jogszabályi akadálya annak, hogy a felek a kötbért nem határozott összegben, hanem a kiesett árbevételben határozták meg. Az a felperesi számítási mód viszont, hogy a késedelem idejére eső árbevételt az átadást követő hónap tényleges árbevételével vetette össze, több okból is kifogásolható. A felek ebben a számítási módban nem állapodtak meg, ugyanakkor a felperesi üzem tényleges termelése és ennek alapján nyilvánvalóan az árbevétele is havonként jelentős eltérést mutatott. A felperesi 27. sorszámú előkészítő irathoz mellékelte összesítő szerint a felperes 2004. évben éppen a kötbérszámításhoz összehasonlításként alapul vett október hónapban vágta le a legtöbb sertést, összesen 2860 db-ot, ezzel szemben például 2004. január hónapban csak 1647 db-ot, míg november hónapban 1972 db-ot. A felperesnek a késedelem idejére kiesett árbevételt konkrét adatok

alapján a szerződéssel lekötött kapacitásra figyelemmel kellett volna kiszámolni. Tévedett ezért az elsőfokú bíróság, amikor a felperes számítását elfogadva, az alperest a kereset szerinti kötbér megfizetésében marasztalta.

III.

A Ptk. 310. §-a szerint szavatossági jogainak érvényesítésén kívül a jogosult a hibás teljesítésből eredő kárának megtérítését is követelheti, a kártérítés szabályai szerint. A Ptk. 355. § /4/ bekezdése alapján kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést, és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást, vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez, vagy kiküszöböléséhez szükséges.

Az elmaradt vagyoni előny mindig a jövőben következik be, ebből adódóan tartalmaz bizonytalan elemeket, bizonyos mértékben mindig feltételezéseken alapul. Ebből azonban nem következik az, hogy a károsult feltevése a vagyoni előny bekövetkeztében való bizakodása alapot adna a kártérítés megállapítására. Elmaradt vagyoni előny jogcímén kártérítés akkor állapítható meg, ha vagyoni előny bizonyossággal határos valószínűséggel bekövetkezett volna (Legfelsőbb Bíróság Pfv.VI.22.394/2006/4. számú eseti döntés). Elmaradt vagyoni előny mértékének megállapításánál tehát nem a tervezett nyereség, hanem a tényleges haszonkiesés az irányadó (Legfelsőbb Bíróság Gf.IV.30.402/1987. számú eseti döntés).

A felperes a Ptk. 355. § /4/ bekezdésének alkalmazása kapcsán kialakult bírói gyakorlattal szemben a tervezett (részére hatósági határozattal engedélyezett) mennyiségre figyelemmel számolta ki elmaradt hasznát. A felperes azt bizonyította, hogy az alperesi hibátlan teljesítés esetén a húsüzem műszakilag az engedélyezett (tervezett) mennyiség előállítására képes lett volna, de azt nem, hogy az üzleti terve teljesítéséhez a további feltételek is adottak voltak. A felperes nyilvánvalóan nem „raktárra akart termelni”, hanem a feldolgozott árut értékesíteni kívánta. Ezért a felperesnek a perben tehát azt kellett volna bizonyítania, hogy a tervezett mennyiségű feldolgozott húsárut értékesíteni tudta volna. Az valóban elfogadható, hogy az alacsonyabb üzemi kapacitás miatt elő nem állítható termékre konkrét, egyedi szerződéseket nem kötött, de azt egyéb módon is bizonyíthatta volna, hogy árujára a piacon megfelelő kereslet lett volna. Pusztán az az előadása, hogy ebben az időben több húsüzem is csődbe jutott, így az értékesítésnek akadálya nem lett volna, nem elégséges. A felperes azt sem bizonyította, hogy 2004. októbere előtt, illetőleg 2007. február hónap után az üzeme a hatósági határozatban engedélyezett mennyiségű árut feldolgozta volna. Ismételten utal az ítélet tábla a 27. sorszámú előkészítő irathoz csatolt kimutatásra, amely azt mutatja, hogy az egyes hónapokban levágott sertések mennyisége jelentős eltérést mutat. Ez pedig kétségtelenül teszi azt is, hogy a felperesi húsüzem minden hónapban a műszakilag lehetséges teljes kapacitását kihasználta volna. Tévedett ezért az elsőfokú bíróság, amikor az elmaradt haszon körében is a felperes számítási módját elfogadta, és az alperest a kereset szerint marasztalta.

A kötbér és az elmaradt haszon összegének reális, igazolt adatokon alapuló meghatározásához további, a másodfokú eljárás kereteit meghaladó bizonyítási eljárás lefolytatása szükséges, ezért a Győri Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének a kötbérről és kártérítésről döntő rendelkezéseit - a fellebbezéssel nem érintett rész kivételével - a Pp. 252. § /3/ bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és ebben a körben az elsőfokú bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította, egyéb fellebbezett részét pedig (a kijavítási költségek körében) a Pp. 253. § /3/ bekezdése alapján helybenhagyta.

A megismételt eljárásban fel kell hívni a felperest, hogy a késedelem idejére kiesett árbevétel összegét konkrét adatokkal támassza alá, és igazolja, hogy az ebben az időszakban legyártott mennyiségen felül további áru előállítására lett volna lehetősége. Bizonyítania kell tehát, hogy a több áru legyártásához a feltételek adottak voltak, így nyersanyaggal (élő állattal), valamint a feldolgozott áru értékesítéséhez szükséges vevőkörrel (szerződésekkel) rendelkezett. Az így kiszámított késedelmi kötbér után kell az elsőfokú bíróságnak állást foglalnia abban a kérdésben, hogy a kötbér mérséklése indokolt-e (Ptk. 247. § /1/ bekezdés). Ennek során azt kell szem előtt tartani, hogy a bíróság a kötbért csak kivételesen és indokolt esetben mérsékelheti. A mérséklés indokoltságának vizsgálatakor egyebek mellett figyelembe kell venni a szolgáltatás értékét és a kötbér mértékének arányát, de a szerződésszegéssel (késedelmes teljesítéssel) okozott kár nagyságát is. (GK. 17.sz. állásfoglalás)

Az elmaradt haszon összegét is konkrét és igazolt adatokkal kell a felperesnek alátámasztania. E körben is azt kell bizonyítania, hogy az engedélyezett (tervezett) mennyiségű termék előállításához a szükséges feltételekkel (egyrészt a termeléshez szükséges nyersanyaggal, másrészt pedig a feldolgozott termék értékesítéséhez vevőkörrel) rendelkezett. E bizonyítási kötelezettségének nemcsak az egyes konkrét szerződések csatolásával, de azzal is eleget tehet, ha hitelt érdemlően igazolja, hogy éppen az üzem (hibás teljesítés miatti) csökkent kapacitása miatt jelentősebb megrendelést kellett visszautasítania. Igazolhatja, hogy ebben az időben a piacon a húsárura a kereslet lényegesen meghaladta a kínálatot, így a tervezett mennyiségű áru értékesítésének nem lett volna akadálya. A kereset alaposságát alátámasztó következtetés levonására adhat alapot az is, ha igazolja, hogy üzeme a perrel érintett időszakot leszámítva az üzleti tervet hosszabb időn át teljesítette. Ha pedig a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján tényként megállapítható lesz, hogy a kár biztosan bekövetkezett, csak annak mértéke bizonytalan, nincs akadálya annak sem, hogy az egyéb feltételek fennállása esetén a bíróság általános kártérítésként ítélje meg a felperesnek az elmaradt hasznát. (BDT. 2007. évi 1555. számú eseti döntés).

A felperes a perbeli munkát 2004. októberében vette át, és már ekkor nyilvánvalóan tisztában volt azzal, hogy az üzem a hatósági határozatban engedélyezett mennyiségű áru feldolgozására műszakilag nem alkalmas. Ehhez képest a perbeli adatok szerint csak 2005. május hónapban jelezte először a kijavítás iránti igényét az alperesnek, "A" hűtőgépszerelőt pedig csak 2006. évben bízta meg a károk kijavításával. Ha az alperesnek az üzem csökkent kapacitása valóban jelentős jövedelem kiesést okozott, elvárható lett volna tőle, hogy ennek elhárítása érdekében mindent megtegyen, és a hibákat a lehető legrövidebb időn belül

kijavítassa. Nem mellőzhető ezért annak ismételt vizsgálata sem, hogy a felperes kárenyhítési kötelezettségének maradéktalanul eleget tett-e. (Ptk. 340. § /1/ bekezdés)

A hatályon kívül helyező döntésre figyelemmel a Győri Ítéltábla a felek másodfokú költségét csak megállapította, annak viseléséről az elsőfokú bíróság dönt az eljárást befejező határozatában (Ptk. 352. § /4/ bekezdés).

Az ügyvédi munkadíj összegét a Győri Ítéltábla a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3. § /2/, /5/ és /6/ bekezdései alapján a kifejtett ügyvédi munka mérlegelésével Áfa-val együtt személyenként 1.800.000 Ft-ban állapította meg.

Győr, 2009. június 10.

Dr. Szalai György sk.	a	Dr. Hammer Sándor sk.	Dr. Farkas Attila sk.
tanács elnöke		előadó bíró	bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: